

Κυριακή, 13 Ιουλίου 2014

Ο τελευταίος Χαΐνης της Κρήτης, ο Μιχαήλ Καλησπέρης ή Βλάχος, επέστρεψε στη γενέτειρά του, στις Γωνιές Μαλεβιζίου.

Παρουσία εκκλησιαστικών, πολιτικών, στρατιωτικών αρχών, σύσσωμης δημοτικής αρχής Μαλεβιζίου και της κοινωνίας των Γωνιών, πραγματοποιήθηκαν τα αποκαλυπτήρια του ανδριάντα του Ήρωα της Κρητικής επανάστασης Μιχαήλ Καλησπέρη (Βλάχου). Πρόκειται για ένα μνημείο που κατασκευάστηκε από τη δημοτική αρχή Μαλεβιζίου με ίδια έσοδα και έπειτα από δυο πανελλήνιους καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς, με στόχο να διατηρηθεί ζωντανή η ιστορία ενός σπουδαίου Κρητικού, μιας μορφής της επανάστασης που είχε γίνει ο φόβος και ο τρόμος των κατακτητών τα χρόνια της Τουρκοκρατίας με την πλούσια δράση που είχε αναπτύξει. Ο Μιχαήλ Καλησπέρης ή Βλάχος γεννήθηκε στις Γωνιές Μαλεβιζίου το 1822 και από τα εφηβικά του χρόνια ανέπτυξε πλούσια δράση εναντίων των Τούρκων. Έχοντας ως ορμητήριο μια σπηλιά στο Γωνιανό φαράγγι, εξορμούσε κάθε βράδυ εναντίον τους. Τον είχαν συλλάβει πέντε φορές και πάντα κατάφερνε να αποδράσει. Την έκτη φορά όμως, όταν και συνελήφθη έπειτα από προδοσία, αποκεφαλίστηκε μετά από σκληρά βασανιστήρια στη σημερινή πλατεία του Νικηφόρου Φωκά στο Ηράκλειο στις 16 Φεβρουαρίου 1857. Τα κατορθώματα του Μιχαήλ Βλάχου ήταν τόσα πολλά, που υπάρχουν ακόμα και παραδοσιακά τραγούδια που τα εξιστορούν.

Για τον Ήρωα Μιχαήλ Βλάχο μίλησε ο Διδάκτορας Ιστορίας και προϊστάμενος των Γενικών Αρχείων του Κράτους Ν. Ηρακλείου Μανόλης Δρακάκης, ενώ χαιρετισμό απεύθυναν ο πρόεδρος της Τ. Κ. Γωνιών Γιάννης Παντερής, ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Γωνιών Νίκος Μαρκατάτος και ο δήμαρχος Μαλεβιζίου Κώστας Μαμουλάκης, ο οποίος και τόνισε: «Συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ, στον όμορφο και εύανδρο τόπο των ηρωικών Γωνιών Μαλεβιζίου, για να τιμήσουμε τη μνήμη ενός μεγάλου ανδρός. Τη μνήμη του Μιχαήλ Καλησπέρη, που είναι περισσότερο γνωστός ως Μιχαήλ Βλάχος, του οποίου τον ανδριάντα και αποκαλύπτουμε σήμερα.

Είμαι ιδιαίτερα υπερήφανος που κατά τη διάρκεια της παρουσίας μας στη δημοτική αρχή, συντελείται αυτή η ύψιστη τιμή για τις Γωνιές, αλλά και για ολόκληρο το Δήμο Μαλεβιζίου, όπου οριστικά πια, με την αποκάλυψη του Ανδριάντα του ήρωα, επιστρέφει η αθάνατη δόξα και η διηνεκής μνήμη του Μιχαήλ Βλάχου. Και η επιστροφή αυτή του ήρωα στη γενέτειρά του, τις Γωνιές, όπως και η εξασφάλιση της αιώνιας αθανασίας του μέσω της δημιουργίας του ανδριάντα του, είναι ιστορικής σημασίας. Γιατί αποκαθιστά τη μνήμη ενός μάλλον παραγνωρισμένου ήρωα, και κατοχυρώνει διαπαντός τις Γωνιές ως γενέτειρα ενός από τους σημαντικότερους επαναστάτες που γέννησε ποτέ ο τόπος. Γιατί πρέπει να πω ότι για πολλά χρόνια η προσφορά του μεγάλου Χαΐνη Μιχαήλ Καλησπέρη ή Βλάχου αγνοήθηκε από την επίσημη ιστορία, και η πραγματική καταγωγή από τις Γωνιές Μαλεβιζίου παραγνωρίστηκε για πολλά χρόνια, μέχρι την τελική της αποκατάσταση, ύστερα από την ακάματη έρευνα του μεγάλου Νικολάου Σταυρινίδη.

Κι όμως το άξιο τέκνο των Γωνιών, ο Μιχαήλ Καλησπέρης ή Βλάχος, υπήρξε ένας από τους μεγαλύτερους επαναστάτες της Κρήτης, με απίστευτη δράση. Και αποτέλεσε τον τελευταίο σπουδαίο της ηρωικής χορείας των Κρητικών Χαΐνηδων, των χριστιανών δηλαδή επαναστατών, που εγκαταλείποντας βίος και οικογένεια ανέβαιναν στα βουνά κατά ομάδες, για να αποτελέσουν τον φόβο και τον τρόπο της πανίσχυρης οθωμανικής Αυτοκρατορίας, που καταδυνάστευε τότε την Κρήτη.

Η σπουδαία αυτή δράση του μέχρι το τέλος της ζωής του, σε μια εποχή που οι Χαΐνηδες είχαν πια αναστείλει τη δράση τους στην Κρήτη, συνέβαλε στον να χαρακτηριστεί ο Μιχαήλ

Βλάχος από την επίσημη ιστοριογραφία ως ο τελευταίος Χαΐνης. Δε θα μπορούσε λοιπόν ο Δήμος Μαλεβιζίου να μην ανταποκριθεί στο κάλεσμα της τοπικής κοινωνίας, προκειμένου να αποδώσει στον ήρωα την ελάχιστη οφειλόμενη τιμή, όπως είναι η δημιουργία του υπέροχου ανδριάντα του, εδώ στις Γωνιές, τη γενέτειρά του. Από τις πρώτες αποφάσεις της προηγούμενης θητείας μας ήταν η διεξαγωγή πανελλήνιου καλλιτεχνικού διαγωνισμού με κάλυψη της δαπάνης από ίδια έσοδα του δήμου. Προκειμένου μάλιστα να διασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή καλλιτεχνική πρόταση, δεν διστάσαμε να επαναλάβουμε για 2η φορά τον διαγωνισμό στον οποίο έλαβαν μέρος γλύπτες διεθνούς κύρους και διαμετρήματος. Μεταξύ πολλών καλών έργων, προκρίθηκε η πρόταση του εξέχοντος γλύπτη κ. Σώτου Αλεξίου ο οποίος φιλοτέχνησε πράγματι έναν υπέροχο ανδριάντα, αντάξιο της επιβλητικής μορφής και του θρύλου του τιμώμενου ήρωα.

Για αν φτάσουμε στη σημερινή μέρα χρειάστηκε αν υπερβούμε δεκάδες γραφειοκρατικά εμπόδια και κάθε είδους δυσκολίες τις οποίες προσπεράσαμε, προσηλωμένοι στην ιερότητα του σκοπού μας. Σήμερα όμως ήρθε επιτέλους η στιγμή των αποκαλυπτηρίων του ανδριάντα του μεγάλου Ήρωα. Ο μεγάλος αυτός πατριώτης, ένας από τους σπουδαιότερους ήρωες αυτού του τόπου, επιστρέφει στον τόπο που γεννήθηκε. Και ζούμε σήμερα μια από τις λίγες εκείνες ιστορικές στιγμές που έχει την ευκαιρία να ζήσει κάθε άνθρωπος. Τις στιγμές εκείνες που προκαλούν αληθινά ρίγη συγκίνησης για την ιστορική τους βαρύτητα....

Αγαπητοί φίλοι

Ο Μιχαήλ Καλησπέρης ή Βλάχος γεννήθηκε το 1822, εδώ, στις Γωνιές Μαλεβιζίου, και εκτελέστηκε από τους Τούρκους, με τον πιο σκληρό τρόπο, στο Ηράκλειο, το 1857. Μέσα σε αυτόν τον τόσο σύντομο βίο τον 35 μόλις χρόνων, έγινε πραγματικός θρύλος για την ατρόμητη δράση του εις βάρος των τούρκων κατακτητών, προς χάριν της Κρητικής ελευθερίας. Δε θα μιλήσω καθόλου για τη ζωή και την πλούσια επαναστατική δράση του Μιχαήλ Βλάχου. Πολύ καταλληλότερος γι αυτό είναι ο εκλεκτός μας προσκεκλημένος ομιλητής, ο διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Κρήτης ιστορικός κ. Μανόλης Δρακάκης, Προϊστάμενος των Γενικών Αρχείων του Κράτους νομού Ηρακλείου, που μας τιμάς ήμερα με την παρουσία του. Ο κ. Δρακάκης εξάλλου αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους αρωγούς του Δήμου Μαλεβιζίου στο μείζον θέμα του πολιτιστικού μας προγράμματος, που είναι η Συλλογή, η καταγραφή και η ανάδειξη του τεράστιου ιστορικού αρχείου που φυλάσσεται στο σύνολο των οικισμών του Δήμου μας.

Κυρίες και κύριοι

Στιγμές ιστορικές και συγκινητικές όπως η σημερινή των αποκαλυπτηρίων του Ανδριάντα του Μιχαήλ Βλάχου, υπενθυμίζουν σε όλους μας το βαρύ καθήκον μας απέναντι στη διαφύλαξη του πολιτισμού της παράδοσης και της ιστορίας αυτού του τόπου.

Στο δήμο Μαλεβιζίου δε θα κουραστούμε να καταβάλουμε κάθε προσπάθεια, προκειμένου να αναδείξουμε την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του κάθε οικισμού μας, που στο σύνολό τους συνθέτουν την ιδιαιτερότητα του ευλογημένου αυτού τόπου, που λέγεται Μαλεβίσι.

Αναδεικνύουμε μνημεία και ιστορικούς τόπους διασώζουμε την ιστορία μας και αποδίδουμε τα οφειλόμενα στους σημαντικούς ανθρώπους που πέρασαν από αυτόν τον τόπο και σημάδεψαν τη μοίρα του, και τη δική μας. Είναι και αυτό μεγάλο μέρος του χρέους κάθε τοπικής αρχής απέναντι στους ένδοξους προγόνους. Απέναντι σε αυτούς που πέρασαν από τον τόπο μας και μεγαλούργησαν αλλά και απέναντι στις νέες γενιές που πρέπει να γνωρίζουν την ιστορία τους και να διδάσκονται από το ηρωικό παράδειγμα των προγενεστέρων.

Για τους λόγους αυτούς επιτρέψτε μου να εκφράσω την ανυπόκριτη συγκίνηση μου που βρίσκομαι σήμερα ενώπιόν σας και υποδεχόμαστε μετά από τόσα χρόνια ένα σπουδαίο ήρωα στον τόπο της αφετηρίας του. Στον τόπο από τον οποίο ξεκίνησε για να κατακτήσει μια περίοπτη θέση στο αθάνατο πάνθεο των ηρώων αυτής της πατρίδας.

Επιτρέψτε μου ακόμη να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στο γλύπτη μας κ. Σώτο Αλεξίου που φιλοτέχνησε το μεγαλοπρεπή ανδριάντα του Μιχαήλ Βλάχου, αντάξιο του μεγαλείου του τιμώμενου Ήρωα. Να ευχαριστήσω το Τοπικό Συμβούλιο των Γωνιών και ιδίως το δραστήριο πρόεδρο κ. Γιάννη Παντερή για το δημιουργικό ενδιαφέρον και τη συνεισφορά του στην όλη προσπάθεια, όπως επίσης και τα μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου του πανέμορφου οικισμού και τον πρόεδρό του Νίκο Μαρκατάτο για την πολύτιμη βοήθειά τους. Πολλά μπράβο αξίζουν και στην τεχνική υπηρεσία του δήμου μας και ιδίως την αρχιτέκτονα κ. Έρικα Ζαχαριαδάκη για το σύνολο των μόχθων που κατέβαλε για να φτάσουμε στη σημερινή μέρα. Να ευχαριστήσω ακόμη τον εκλεκτό μας ομιλητή κ. Μανόλη Δρακάκη που θα μας εξιστορήσει με τον πλέον έγκυρο τρόπο τον επαναστατικό βίο και το ηρωικό τέλος του Μιχαήλ Καλησπέρη ή Βλάχου. Όλους τους εκπροσώπους των αρχών, εκκλησιαστικών, πολιτικών και στρατιωτικών που παρευρίσκονται σήμερα εδώ, τον κ. Ζαχαρία Πετούση για τη βοήθειά του, καθώς και όλες και όλους εσάς που τιμάτε με την παρουσία σας τη σημερινή ιστορική μέρα, στις όμορφες Γωνιές Μαλεβιζίου». {gallery}../ArticleImages/Grafeio_Typou/Deltia_Typou/2014/07/2014_07_13_apokalupthria_m_vlaxos{/gallery}